



MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI

BM-or-070/8/09

Warszawa, 19 listopada 2009 r.

P. J. Kwieciński
SEKRETARZ
Biura Pracy Senackich
Wpisano do 13.11.09
720 podpis RR

Pani

Krystyna Bochenek

Wicemarszałek Senatu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałku,

W odpowiedzi na pismo znak: BPS/DSK-043-1999/09 z dnia 13 października 2009 r. dotyczące oświadczenia w sprawie postulatów zawartych w stanowisku Rady i Zarządu Regionalnego Związku Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych w Kaliszu, złożonego przez senatora Piotra Kaletę podczas 41. posiedzenia Senatu RP w dniu 7 października 2009 r., uprzejmie informuję co następuje.

Ustosunkowując się do postulatów zwiększenia pomocy socjalnej dla ludności wiejskiej, z uwagi na gwałtownie wzrastające ceny prądu, węgla, gazu, nawozów mineralnych, oleju napędowego, benzyny i lekarstw, zmniejszenia bezrobocia oraz poprawienia stanu i zwiększenia liczby przedszkoli na wsiach informuję, że w ramach kompetencji Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi nie ma zadań z zakresu polityki socjalnej, natomiast są i będą realizowane działania, które pośrednio wspierają rodziny, w tym rodziny najuboższe na obszarach wiejskich.

Działania te realizowane są w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (PROW 2007-2013), a głównym ich celem jest poprawa jakości życia na obszarach wiejskich oraz różnicowanie gospodarki wiejskiej, tj. łagodzenie skutków bezrobocia (tworzenie nowych miejsc pracy) oraz promowanie dywersyfikacji działalności i tworzenia pozarolniczych źródeł dochodów, tworzenie lub rozwijanie mikroprzedsiębiorstw, zapewnienie stałych źródeł dochodu dla przechodzących na renty strukturalne. Wdrażanie części działań Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 jest realizowane

przez jednostki samorządu terytorialnego (Urzędy Marszałkowskie) oraz poprzez Lokalne Grupy Działania powstające w ramach osi LEADER. Lokalne podejście powiązane z określonym obszarem, wpływa na lepsze zdefiniowanie problemów regionu i określenie sposobów ich rozwiązania, ma przyczynić się do aktywizacji społeczności wiejskich poprzez włączenie partnerów społecznych i gospodarczych do planowania i wdrażania lokalnych inicjatyw sprzyjających rozwojowi obszarów wiejskich.

W ramach PROW 2007-2013 z działania „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw”, które finansuje tworzenie nowych miejsc pracy na wsi, mogą być wsparte inicjatywy dotyczące powstawania przedszkoli i żłobków na wsiach. W przypadku utworzenia do dwóch miejsc pracy można otrzymać dofinansowanie w wysokości 100 tys. zł; od 3 do 4 miejsc 200 tys. zł i 300 tys. zł przy utworzeniu co najmniej 5 miejsc pracy w przeliczeniu na etaty. Środki z tego programu można przeznaczyć m.in. na budowę, przebudowę lub remont połączonej z modernizacją niemieszkalnych obiektów budowlanych wraz z zakupem instalacji, wyposażenia, maszyn i urządzeń.

Innymi realizowanymi przez resort działaniami wspierającymi osoby prowadzące działalność rolniczą są:

- dopłaty bezpośrednie do gruntów rolnych przyznawane na podstawie ustawy z dnia 26 stycznia 2007 r. o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego (Dz. U. z 2008 r. Nr 170, poz. 1051, z późn. zm.),
- dofinansowanie systemu ubezpieczenia społecznego rolników – dofinansowanie z budżetu państwa wynosi ponad 90% wydatkowanych środków,
- finansowanie z budżetu państwa składek na ubezpieczenie zdrowotne za rolników objętych ubezpieczeniem zdrowotnym, którzy prowadzą działalność rolniczą na gruntach rolnych oraz za domowników,
- dopłaty ze środków budżetu państwa do składek z tytułu ubezpieczenia upraw rolnych i zwierząt gospodarskich - w celu zapewnienia jak największego dostępu producentom rolnym do systemu ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich od ryzyka wystąpienia nieprzewidzianych zdarzeń losowych powodujących straty w produkcji roślinnej i zwierzęcej,
- zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego.

Ponadto dla osób zamieszkujących na obszarach wiejskich realizowane są :

- „Program dostarczania żywności dla najuboższej ludności Unii Europejskiej”, który jest jednym z mechanizmów Wspólnej Polityki Rolnej administrowanym przez Agencję Rynku Rolnego. Celem tego mechanizmu jest poprawa bytu osób najuboższych w Unii Europejskiej

poprzez dostarczanie im gotowych artykułów spożywczych. Na realizację Programu w 2009 r. wynegocjowałem z budżetu UE środki w wysokości 102,2 mln euro, tj. ponad dwukrotnie więcej niż w 2008 r. Obecnie liczba beneficjentów ww. programu w Polsce wynosi ok. 4 mln osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji finansowej zarówno w miastach, jak i na obszarach wiejskich. Do najbardziej potrzebujących trafi blisko 80 tys. ton gotowych artykułów spożywczych w postaci mąki, makaronu, płatków kukurydzianych, musli, kaszy jęczmiennej, mleka UHT, serów żółtych i topionych, cukru oraz dżemu. Do dystrybucji zmagazynowanych towarów wdrażane są lokalne organizacje społeczne i kościoły.

- działanie „Szlanka mleka” - realizowane jest wśród dzieci uczęszczających do placówek oświatowych. Agencja Rynku Rolnego udziela dopłat do mleka i przetworów mlecznych dostarczanych do placówek oświatowych na terenie Polski zgodnie z zasadami obowiązującymi w UE. Na działanie w 2008 r. wydatkowano ogółem 159 806 tys. zł, w tym: środki krajowe 121 488 tys. zł, środki z UE 38 318 tys. zł. Z działania w 2008 r. skorzystało ok. 2,3 mln dzieci. Na rok szkolny 2009/2010 szacowane środki na dopłatę krajową do Programu wyniosą 140 mln zł.

- wspólnotowy program „Owoce w szkole” – uruchomiony od roku szkolnego 2009/2010 zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 13/2009 z dnia 18 grudnia 2008 r. Pomoc ma objąć uczniów klas I-III, tj. ponad 1 mln dzieci. Budżet programu wynosi 12,297 mln euro, z czego środki krajowe to 3 mln euro, a UE – 9,2 mln euro. Dyrekcje szkół wraz z urzędami gmin występują do ARR o sfinansowanie programu.

- poręczenia spłaty kredytów studenckich udzielanych przez ARiMR studentom z obszarów wiejskich, które udzielane są przez banki na podstawie ustawy z dnia 17 lipca 1998 r. o pożyczkach i kredytach studenckich (Dz.U. Nr 108 poz. 685 z późn. zm.).

- nowa edycja programu mikropożyczkowego, wspierającego mikroprzedsiębiorczość na obszarach wiejskich przez Fundację Programów Pomocy dla Rolnictwa (FAPA) wspólnie z Bankiem Gospodarstwa Krajowego – mikropożyczki na rozpoczęcie lub poszerzenie pozarolniczej działalności gospodarczej w kwocie do 20 tys. zł.

Całością spraw dotyczących problematyki pomocy społecznej i rynku pracy, zarówno w miastach jak i na wsi, zajmuje się zgodnie z właściwością Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej. W ramach tego resortu realizowane są różne programy i działania wspierające osoby ubogie i wykluczone, np. Krajowy Program Zabezpieczenia Społecznego na lata 2008-2010, który obejmuje m.in. działania dotyczące wsparcia dochodowego rodzin z dziećmi, kompleksowe działania mające na celu aktywizację zawodową osób bezrobotnych.

Zadania państwa w zakresie promocji zatrudnienia, ograniczenia bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej zawiera ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Przepisy tej ustawy mają zastosowanie zarówno do osób bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy, jak i osób poszukujących pracy. Ustawa ta w br. została znowelizowana. Głównym celem nowelizacji było ułatwienie osobom bezrobotnym i poszukującym pracy powrotu do aktywności zawodowej. W równej mierze dotyczy to osób młodych jak i starszych, osób z długą przerwą w zatrudnieniu, jak i osób zagrożonych bezrobociem, a także osób poszukujących pracy, w tym małżonków rolników lub domowników, ubezpieczonych w KRUS z mocy ustawy, w pełnym zakresie (ubezpieczenie emerytalno-rentowe, wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie) oraz powracających z emigracji zarobkowej. Przyjęta regulacja ma przyspieszyć procesy restrukturyzacyjne i przyczynić się do zmniejszenia bezrobocia ukrytego w rolnictwie, poprzez umożliwienie osobom bezrobotnym zdobycia nowych kwalifikacji wymaganych do podjęcia zatrudnienia w sektorze nierolniczym.

Z pełnego zakresu usług szkoleniowych mogą korzystać zarówno osoby ze statusem osoby bezrobotnej, jak i zarejestrowane w powiatowych urzędach pracy osoby poszukujące pracy, w tym także osoby podlegające ubezpieczeniu społecznemu rolników.

Osoby poszukujące pracy zainteresowane pozyskaniem niezbędnych kwalifikacji zawodowych do podjęcia pozarolniczego zatrudnienia, mogą ubiegać się o pomoc w ramach instrumentu rynku pracy w postaci „szkoleń”, obejmującego skierowanie na szkolenie, pożyczki na szkolenia, sfinansowanie kosztów egzaminu lub kosztów uzyskania licencji oraz kosztów studiów podyplomowych. Liberalizacji uległy warunki uzyskania tej pomocy. Nie ma konieczności uprawdopodobnienia zatrudnienia, wystarczy uzasadnienie celowości wsparcia.

Do osób poszukujących pracy, zdefiniowanych w ustawie, do których zaliczają się także osoby podlegające ubezpieczeniu społecznemu rolników w pełnym zakresie, na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników, jako domownik lub małżonek rolnika, jeżeli zamierza podjąć zatrudnienie lub inną pracę zarobkową albo działalność gospodarczą poza rolnictwem, kierowane jest wsparcie urzędów pracy, przejawiające się w formie możliwości objęcia programem specjalnym dla tego typu osób.

Niezależnie od powyższego w obecnym okresie programowania 2007-2013, wzrost poziomu zatrudnienia i spójności społecznej na obszarach wiejskich jest celem głównym Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (PO KL). Cel ten jest realizowany m.in. poprzez aktywizację zawodową, podniesienie poziomu wykształcenia społeczeństwa, zmniejszenia obszarów

wykluczenia społecznego. W ramach programu wsparciem objęto takie obszary jak: zatrudnienie, edukacja, integracja społeczna, zagadnienia związane z rozwojem zasobów ludzkich na terenach wiejskich, a także z promocją postaw zdrowotnych wśród osób pracujących.

Nadal nierozwiązanym problemem pozostaje bezrobocie jawne na wsi, które w przeważającej większości dotknęło ludność bezrolną z terenów wiejskich. Dokonywane na tych obszarach przekształcenia własnościowe pociągnęły za sobą znaczne zmniejszenie zatrudnienia. Bezrobotnymi stali się nie tylko pracownicy byłych państwowych gospodarstw rolnych, ale także mieszkający na wsiach pracownicy likwidowanych przedsiębiorstw i instytucji pracujących na rzecz rolnictwa, jak i osoby zatrudnione w innych likwidowanych bądź ograniczających liczbę miejsc pracy zakładach, w tym przede wszystkim ludność dwuzawodowa. Na polskiej wsi mamy do czynienia z nadmiarem siły roboczej w rolnictwie i brakiem miejsc pracy dla ludności nierolniczej.

Dlatego też aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych z obszarów wiejskich wymaga podejmowania kompleksowych działań, które pomogą im w znalezieniu zatrudnienia przede wszystkim w sektorze pozarolniczym. Za regionalną politykę rynku pracy odpowiada samorząd województwa, natomiast za opracowanie i realizację programu promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy odpowiada samorząd powiatu.

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej koordynuje także Poakcesyjny Program Wsparcia Obszarów Wiejskich (PPWOW). Z Programu skorzysta 500 gmin znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji ekonomicznej i społecznej, w tym: długotrwale bezrobotni, niepełnosprawni, najubożsi, osoby starsze i dzieci. PPWOW umożliwi wielu samorządom gminnym sprawniejszą absorpcję środków z UE z perspektywy budżetowej 2007-2013, przeznaczonych na działania z zakresu pomocy społecznej sprzyjających budowie kapitału społecznego, ważnego w procesach rozwoju lokalnego i regionalnego. Głównym celem PPWOW jest poprawa spójności społecznej i przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego w gminach wiejskich o niskich dochodach, dzięki wzmocnieniu potencjału lokalnych samorządów w zakresie planowania i realizacji strategii pomocy społecznej przy wykorzystaniu Funduszu Integracji Społecznej.

Ponadto, w zakresie podniesienia szans edukacyjnych dzieci i młodzieży gminy mogą pozyskiwać fundusze zarówno na podniesienie poziomu nauczania, jak i rozbudowę i remonty szkół. Na realizację projektów nieinwestycyjnych, np. organizację dodatkowych lekcji nauki języków obcych, informatyki, przedsiębiorczości, można otrzymać pieniądze z unijnych programów pomocowych, w szczególności z Programu Operacyjnego Kapitał

Ludzki. Należy podkreślić, że w latach 2007-2013 za wdrożenie ok. 70% środków z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki odpowiadają samorządy województw, które najlepiej znają lokalne problemy. Urzędy marszałkowskie oraz wojewódzkie urzędy pracy mogą w drodze umów z powiatowymi urzędami pracy, ośrodkami pomocy społecznej i organizacjami pozarządowymi realizować następujące priorytety PO KL: otwarty rynek pracy, promocja integracji społecznej, kadry gospodarki, rozwój wykształcenia i kompetencji, aktywizacja obszarów wiejskich.

Mogą być realizowane działania w zakresie aktywizacji społecznej:

- w ramach Poddziałania 7.2.1 – Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym – projekty tworzenia i funkcjonowania pozaszkolnych form integracji społecznej młodzieży, takich jak świetlice i kluby środowiskowe,
- w Działaniu 7.3 – Inicjatywy lokalne na rzecz aktywnej integracji, dofinansowywane są małe projekty do 50 tys. zł realizowane na terenach wiejskich w miejscowościach do 25 tys. mieszkańców, dotyczące wyrównywania szans zawodowych uczniów i młodzieży ze szkół wiejskich,
- w Priorytecie IX – działania dotyczące rozwoju wykształcenia i kompetencji w regionach, tj.:
- 9.1. – wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych,
- 9.5 – Oddolne inicjatywy edukacyjne na obszarach wiejskich - mogą tu być realizowane małe projekty, których koszty kwalifikowane nie są wyższe niż 50 tys. zł, przyczyniające się do podnoszenia poziomu wykształcenia i kwalifikacji mieszkańców wsi oraz rozwoju usług edukacyjnych adresowanych do młodzieży wiejskiej np. dodatkowe zajęcia wyrównujące szanse dzieci i młodzieży, rozwijające ich zdolności i umiejętności oraz integrację z lokalnym środowiskiem.

Z kolei na projekty inwestycyjne: budowę, rozbudowę i modernizację infrastruktury edukacyjnej i szkolnej, zakup pomocy dydaktycznych, organizowanie programów profilaktycznych i wyrównawczych - samorządy gminne wraz ze szkołami mogą pozyskiwać dotacje w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka oraz Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Na mniejsze inwestycje pomoc można pozyskać w ramach 16 Regionalnych Programów Operacyjnych.

Wsparcie dla tworzenia przedszkoli i innych form wychowania przedszkolnego, w szczególności na obszarach wiejskich, zostało przewidziane w PO KL Poddziałanie 9.1.1. „Zmniejszenie nierówności w stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej”.

Istotną zmianą legislacyjną, która ułatwi dostęp do wychowania przedszkolnego jest obowiązujące od 1 września 2009 r. rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 maja 2009 r. w sprawie rodzajów innych form wychowania przedszkolnego, warunków tworzenia i organizowania tych form oraz sposobu ich działania (DZ.U. z 2009 r. nr 83, poz. 693), umożliwiające tworzenie innych form wychowania przedszkolnego, czyli punkty i zespoły przedszkolne. Zachętą do tworzenia małych form edukacji przedszkolnej są ułatwione procedury założenia placówki oraz możliwość uzyskania dofinansowania przez samorząd lokalny. Punkty i zespoły przedszkolne może zakładać: samorząd gminy, osoby prawne (organizacje pozarządowe, stowarzyszenia, fundacje, związki wyznaniowe, które posiadają w swoim statucie zapisy o możliwości prowadzenia działalności oświatowej) i osoby fizyczne (każdy, kto dokona wpisu do ewidencji w gminie i zatrudni wykwalifikowanego nauczyciela, uprawnionego do pracy w przedszkolu).

Powyższe zmiany legislacyjne oraz możliwości jakie stwarza PO KL stanowią element szerszej koncepcji MEN planowanych na lata 2009-2011 dotyczącej upowszechniania edukacji przedszkolnej szczególnie na terenach wiejskich.

Z kolei uczniowie i studenci z obszarów wiejskich, których rodziny są w trudnej sytuacji materialnej mogą występować o wsparcie w postaci stypendiów, a mianowicie:

I. w szkołach – wsparcie może otrzymać uczeń, w którego rodzinie miesięczny dochód na osobę wynosi nie więcej niż 351 zł netto. Wysokość stypendium wynosi od 72 do 182 zł (do listopada 2009 r. wynosiło od 51 do 128 zł). Konkretnie kwoty ustala gmina, do której dyrektorzy szkół mogą składać wnioski o stypendium;

- stypendia w programie „Równe szanse” przeznaczone są dla młodzieży z małych miejscowości i niezamożnych rodzin. Finansują je w połowie Fundacja im. St. Batorego, w połowie lokalne organizacje. Wnioski składa się w siedzibie lokalnej fundacji, która współdziała w tym programie – informacje na stronie www.batory.org.pl;

- stypendia fundacji Dzieło Nowego Tysiąclecia – stypendia dla uczniów gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych ze wsi i małych miast. Fundacja przyjmuje wnioski do wyczerpania puli stypendiów – wnioski składa się u koordynatorów w diecezjach;

- stypendia za wyniki w nauce i sporcie – przyznawane na wniosek wychowawcy złożony do dyrektora szkoły - stypendium w wysokości maksimum 182 zł (do listopada 128 zł),

- stypendia dla szczególnie uzdolnionych uczniów ze szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych z funduszy UE mogą dostać uczniowie, którzy znajdują się w trudnej sytuacji materialnej w kwocie od 200 do 600 zł miesięcznie. Pieniądze rozdzielają samorządy i one ustalają warunki dostępu.

Szczegółowe informacje na temat możliwości wsparcia uczniów powinny znaleźć się na stronach internetowych urzędów gminy, powiatu lub województwa, a także w sekretariatach szkół.

II. na uczelniach można ubiegać się o:

- stypendia socjalne, mieszkaniowe, na wyżywienie – przyznaje się studentom w trudnej sytuacji materialnej – miesięczny dochód na osobę w rodzinie nie może przekroczyć netto od 351 zł do 572 zł – granicę ustala uczelnia. Wysokość wsparcia zależy od dochodów uczelni. Przez cały okres studiów o stypendium mogą ubiegać się osoby niepełnosprawne - wysokość stypendium określa uczelnia;

- stypendia w ramach programu „Agrafka Agory” dla studentów z małych miast i wsi przygotowane przez Fundację Agory i Akademię Rozwoju Filantropii w Polsce. Wsparcie wynosi 380 zł. Wnioski składa się w 11 organizacjach pozarządowych, które prowadzą lokalne programy – informacje na stronie www.filantropia.org.pl. Osoba ubiegająca się o stypendium musi mieć wysoką średnią ocen, trudne warunki materialne i udzielać się społecznie;

- stypendia od samorządów – niektóre samorzady wspierają studentów i przydzielają stypendia – informacje są na stronach gmin, powiatów lub województw;

- stypendia za wybranie niektórych kierunków studiów – studia techniczne, matematyczne lub przyrodnicze – na niektórych kierunkach 1000 zł/miesięcznie od 1 roku nauki. Bierze się pod uwagę oceny ze świadectw maturalnych a potem wyniki ze studiów;

- stypendium ministra – za wybitne osiągnięcia w nauce i sporcie – 1,3 tys zł miesięcznie. Może je otrzymać student, który posiada osiągnięcia naukowe i wykazuje się aktywnością naukową, ma wysoką średnią ocen co najmniej 4,5 i nie powtarzał roku.

Jednocześnie wszystkie osoby, które znajdują się w trudnej sytuacji materialnej mogą zwrócić się do gminnego ośrodka pomocy społecznej o przyznanie pomocy, na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. nr 64, poz. 593, z późn. zm.). Pomoc przysługuje, gdy dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 351 zł. W przypadku, gdy rodzina utrzymuje się z gospodarstwa rolnego, przyjmuje się, że z 1 ha przeliczeniowego uzyskuje się dochód miesięczny w wysokości 207 zł. Powyższe kryterium stosowane jest również w przypadku ubiegania się o stypendia szkolne i dostęp do korzystania z bezpłatnego posiłku w szkole, który może otrzymać każde dziecko spełniające kryterium dochodowe w ramach realizowanego przez gminy i finansowanego z budżetu państwa Programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, który ustanowiony został na lata 2006-2009. Ze względu na fakt, że rozwiązanie to okazało się skutecznym narzędziem

przeciwdziałania zjawisku niedożywienia dzieci i uczniów przygotowano zmianę ustawy, która przedłuża okres działania programu na lata 2010-2013.

Natomiast rodziny posiadające dzieci mają możliwość skorzystania ze świadczeń rodzinnych, przyznawanych zgodnie z ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2003 r. Nr 22, poz. 2255, z późn. zm.). Świadczenia te przysługują, jeżeli dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 504 zł netto. W przypadku, gdy rodzina lub osoba ucząca się utrzymuje się z gospodarstwa rolnego, przyjmuje się, że z 1 ha przeliczeniowego uzyskuje się dochód miesięczny w wysokości 1/12 dochodu ogłaszanego corocznie w drodze obwieszczenia przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, który od listopada 2009 r. wynosił będzie 171,33 zł miesięcznie.

Inną formą pomocy osobom w trudnej sytuacji materialnej, udzielanej przez gminy, jest wypłata dodatków mieszkaniowych, zgodnie z ustawą z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 71, poz. 734 z późn. zm.).

Odnośnie postulatu skrócenia okresu oczekiwania na dostęp do lekarzy specjalistów oraz objęcia leczeniem sanatoryjnym dzieci w wieku gimnazjalnym informuję, iż problematyką zdrowia i dostępu do opieki zdrowotnej (również lecznictwa uzdrowiskowego - sanatoriów) zajmuje się Ministerstwo Zdrowia i w ramach tego resortu realizowane są różne programy, m.in. Narodowy Program Zdrowia na lata 2007-2015, którego jednym z głównych celów jest aktywizacja jednostek samorządu terytorialnego i organizacji pozarządowych do działań na rzecz zdrowia społeczeństwa. Od aktywności administracji rządowej i samorządowej na wszystkich szczeblach i współpracy z organizacjami pozarządowymi zależy poprawa opieki zdrowotnej również na obszarach wiejskich. Gmina i powiat jako wspólnoty mieszkańców są w stanie dobrze identyfikować lokalne problemy zdrowia publicznego, ze względu na małą liczbę mieszkańców oraz znajomość lokalnej specyfiki zarówno ekonomicznej, społecznej, jak i kulturowej. Reforma administracji terenowej z 1999 r. nadała każdemu szczeblowi administracji samorządowej szereg kompetencji w prowadzeniu polityki prozdrowotnej.

Jednym z głównych priorytetów, które są realizowane w ww. Programie jest zmniejszenie różnic społecznych i terytorialnych w stanie zdrowia populacji i dostępu do opieki zdrowotnej. W ramach tego priorytetu przewidziano realizację następujących zadań:

1. Opracowanie oraz wdrażanie regionalnych i lokalnych programów zabezpieczenia świadczeń zdrowotnych, a także realizacji profilaktyki i promocji zdrowia.
2. Poprawa możliwości absorpcji środków finansowych, w tym unijnych, na realizację projektów z zakresu ochrony zdrowia.
3. Wspieranie tworzenia lokalnego partnerstwa na rzecz zdrowia.

4. Uruchomienie sieci regionalnych i lokalnych pełnomocników do spraw realizacji polityki prozdrowotnej.

Należy także dodać, że Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego organizuje turnusy rehabilitacyjne dla dzieci rolników indywidualnych ubezpieczonych w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego. W latach 1993-2008 z rehabilitacji połączonej z wakacyjnym wypoczynkiem skorzystało około 20 tys. dzieci. W pierwszej kolejności na turnusy kierowane są dzieci, na które rodzice pobierają zasiłek pielęgnacyjny. Zarówno centra rehabilitacji rolników KRUS, jak i sanatoria współpracujące zapewniają dzieciom całodzienne wyżywienie, całodobową opiekę lekarsko-pielęgniarską oraz indywidualny program rehabilitacyjny. W 2009 r. zostało przygotowanych ok. 1600 miejsc, na turnusach dla dzieci z wadami postawy i chorobami układu ruchu oraz na turnusach dla dzieci z chorobami układu oddechowego.

W kwestii postulatu przywrócenia poprzednich warunków rent strukturalnych, z uwagi na niekorzystne warunki hamujące poprawę struktury agrarnej w rolnictwie informuję, że zaproponowana w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 wysokość renty strukturalnej, jak również czas trwania wypłaty rent strukturalnych beneficjentom, są pochodnymi wysokości środków przyznanych przez Unię Europejską w ramach wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFFROW) i jest kompromisem, który wynika z wyboru pomiędzy bardzo małą liczbą beneficjentów otrzymujących wysokie renty strukturalne przez dłuższy okres czasu, a większą liczbą beneficjentów otrzymujących niższe świadczenia przez krótszy czas.

Obowiązujące kryteria dostępu do działania „Renty strukturalne” w latach 2007-2013 wynikają zarówno z wyznaczonego celu działania, jak i z ograniczonych środków dostępnych na to działanie. Z budżetu 2004-2006 wypłaty zobowiązań zostały zabezpieczone jedynie do połowy listopada 2007 r. a następnie zwiększyły obciążenie budżetu zaplanowanego na wypłaty rent strukturalnych w ramach PROW 2007-2013. Mając na względzie ograniczoną wysokość środków zaostrożono wymogi wobec potencjalnego beneficjenta oraz przejmującego.

Należy zauważyć, iż mimo zaostżenia warunków dostępu i zmniejszenia kwoty świadczenia, działanie „Renty strukturalne” cieszy się dużym zainteresowaniem, o czym świadczy fakt, że w ramach PROW 2007-2013 nabór wniosków na to działanie w 2007 r. trwał od 25 czerwca do 20 sierpnia (57 dni), a w 2008 r. od 30 czerwca do 8 lipca (9 dni).

Założenia PROW na lata 2007-2013 dotyczące poszczególnych działań przed zaakceptowaniem ich przez Radę Ministrów zostały przesłane do szerokiej konsultacji,

w tym społecznych ze wszystkimi organizacjami społeczno-zawodowymi rolników. Wszelkie postulaty i propozycje przedstawione przez przedstawicieli środowiska rolniczego zostały rozważone i przedyskutowane w trakcie prac nad nowym aktem prawnym, co pozwoliło na wypracowanie optymalnych rozwiązań.

W sprawie postulatu przyspieszenia skupu interwencyjnego zbóż od 1 października od 20 t od rolnika po tzw. opłacalnej minimalnej cenie uzgodnionej ze związkami rolniczymi oraz zapewnienia w każdym powiecie punktu skupu interwencyjnego na zboża, warzywa i owoce informuję, iż podczas dyskusji nad zmianami w systemie interwencji Polska brała czynny udział w dyskusji prezentując poniższe stanowisko:

- Polska sprzeciwiała się propozycjom KE dotyczącym zaniechania comiesięcznego podnoszenia ceny interwencyjnej.

- Polska podczas dyskusji podkreślała, iż jest przeciwna ograniczeniu działań interwencyjnych (limitowaniu).

- Popierając zasadę jednolitości rynku wspólnotowego Polska wnioskowała o możliwość otwarcia przetargów regionalnych na zakup lub sprzedaż zbóż w ramach działań interwencyjnych. Wskazywała jednocześnie duże zróżnicowanie geograficzne i przyrodnicze Wspólnoty oraz różnorodność struktur rynkowych. W celu zachowania skuteczności prowadzonych działań niezbędne jest wprowadzenie jednoznacznych zapisów umożliwiających zastosowanie regionalnego podejścia w realizacji działań interwencyjnych.

Podczas posiedzeń Komitetu Zarządzającego w sierpniu br. Polska sprzeciwiała się importowi w ramach kontyngentu kukurydzy i sorgo do Hiszpanii oraz kukurydzy do Portugalii. Polska wyraziła sprzeciw wobec uwalniania zapasów interwencyjnych kukurydzy z Węgier co wpłynęłoby niekorzystnie na poziom cen na rynku krajowym.

W dniu 13 sierpnia br. zwróciłem się do Komisji Europejskiej o podjęcie działań interwencyjnych na rynku zbóż, które pomogą w stabilizacji tego rynku, a w konsekwencji poziomu przychodów rolniczych tj. między innymi poprzez:

- Uruchomienie regionalnego przetargu na eksport 0,5 mln ton zbóż dla krajów o niekorzystnym położeniu względem głównych rynków zbytu.

- Wcześniejsze uruchomienie (od 1 września) dla Polski, ewentualnie również dla krajów o niekorzystnym położeniu względem głównych rynków zbytu skupu interwencyjnego i utrzymanie tego terminu przez co najmniej dwa kolejne lata.

- Wstrzymanie procedury przetargowej na import w ramach kontyngentów taryfowych (abatimento) co najmniej do czasu rozpoczęcia skupu interwencyjnego.

Niezależnie od wystąpienia do Pani Komisarz Mariann Fischer – Boel, wystąpiłem do Przewodniczącego Rady UE z wnioskiem o czasowe przesunięcie terminu realizacji zakupów interwencyjnych na rynku zbóż dla Polski z 1 listopada na 1 września na co najmniej dwa kolejne lata.

W dniach 9-10 września br. uczestniczyłem w spotkaniu Ministrów Rolnictwa Grupy Wyszehradzkiej oraz Bulgarii i Rumunii w Budapeszcie. Podczas spotkania omawiano trudną sytuację na rynkach rolnych ze szczególnym uwzględnieniem rynku mleka i zbóż. W przyjętym wspólnym oświadczeniu podjęto decyzję aby wystąpić do Komisji Europejskiej o podjęcie działań w celu stabilizacji rynków rolnych.

Niezależnie od wystąpień do Komisji Europejskiej i Rady, w bezpośrednich rozmowach z ministrami ds. rolnictwa innych krajów członkowskich zabiegam o poparcie polskich wniosków.

Jako stabilizujące sytuację rynkową w kraju należy również uznać działania spółki ELEWARR, której właścicielem jest Agencja Rynku Rolnego. Spółka ta oprócz tradycyjnie dokonywanych zakupów ziarna oferuje producentom i grupom producenckim, które z uwagi na niskie ceny nie decydują się na sprzedaż zbóż i rzepaku w okresie żniw, możliwość ich usługowego składowania. Łącznie spółka może przeznaczyć na ten cel powierzchnię magazynową zdolną pomieścić 0,3 mln ton ziarna. Aby skorzystać z oferty producent powinien dostarczyć do elewatora Spółki nie mniej niż 20 ton zboża lub rzepaku, dobrej jakości handlowej, pochodzącego z własnego gospodarstwa, ze zbiorów 2009 r. W zależności od przyjętego wariantu oferty producent może:

- odebrać w dowolnym terminie składowane zboże lub rzepak - producent ponosi wówczas koszty: przyjęcia do magazynu, doprowadzenia do wymaganych parametrów, przechowywania i wydania z magazynu z załadunkiem na środki transportowe. Odbiór zboża lub rzepaku nastąpi wg ustalonego harmonogramu, nie później niż do 30 czerwca następnego roku, po uregulowaniu należności za w/w koszty wg faktury VAT,
- sprzedać Spółce ELEWARR 50% dostarczonego zboża lub rzepaku wg obowiązującego cennika skupu w elewatorze Spółki. Producent ma również możliwości odkupienia sprzedanego uprzednio Spółce zboża lub rzepaku w późniejszym terminie, w zależności od kształtowania się cen rynkowych, w cenie obowiązującej w dniu transakcji. Szczegóły sprzedaży określone zostaną w umowie zawieranej indywidualnie w magazynie Spółki.

Ponadto podczas licznych moich spotkań z przedstawicielami organizacji i związków rolniczych omawiana była aktualna sytuacja na rynku zbóż. Celem spotkań była nie tylko

wymiana informacji o istniejących problemach dotyczących rynków rolnych ze szczególnym uwzględnieniem rynku zbóż, ale również poszukiwanie nowych rozwiązań mogących ustabilizować obecną sytuację. Jednym z nich było Krajowe Forum Zbożowe, które odbyło się w dniu 3 września 2009 r.

Natomiast w odniesieniu do cen skupu buraków cukrowych informuję, że zgodnie z prawodawstwem unijnym została ustalona minimalna cena skupu buraków cukrowych i wynosi 26,29 euro/t buraków od roku gospodarczego 2009/2010. Przepisy unijne są bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich UE.

Ustosunkowując się do postulatu powołania przy Ministerstwie Rolnictwa Komisji ds. Rolnych z udziałem związków rolniczych do rozwiązywania pilnych problemów polskiego rolnictwa, a przy starostwach i sejmikach wojewódzkich z udziałem wojewody powołania Zespołów ds. Rolnych z udziałem związków rolniczych z odpowiednimi uprawnieniami do rozwiązywania spornych problemów rolniczych informuję, że zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 maja 1983 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o społeczno-zawodowych organizacjach rolników (Dz. U. z 1983 r. Nr 27, poz. 132) zmienionego rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 czerwca 2000 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie wykonywania niektórych przepisów ustawy o społeczno-zawodowych organizacjach rolników (Dz. U. z 2000 r. Nr 48, poz. 561) organy gminy i organy powiatu w stosunku do kółek rolniczych, kół gospodyń wiejskich, gminnych i powiatowych związków rolników, kółek i organizacji rolniczych oraz rolniczych zrzeszeń branżowych, a wojewodowie i organy samorządu województwa w stosunku do wojewódzkich związków rolników, kółek i organizacji rolniczych, związków rolniczych zrzeszeń branżowych oraz rolniczych zrzeszeń branżowych nie zrzeszonych w związku rolniczych zrzeszeń branżowych, wykonują obowiązki związane ze współpracą z tymi organizacjami, określone w § 1 ust. 1, 2, w § 2 oraz w § 3 ust. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 maja 1983 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o społeczno-zawodowych organizacjach rolników.

Natomiast jako Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi odpowiedzialny za działy administracji rządowej: rolnictwo, rozwój wsi, rynki rolne i rybołówstwo prowadzę stały dialog z partnerami społecznymi o zasięgu ogólnokrajowym m. in. ze związkami rolniczymi, służący omówieniu aktualnej sytuacji w rolnictwie i poszukiwaniu jak najlepszych rozwiązań problemów, dotyczących producentów rolnych.

Od momentu objęcia przeze mnie urzędu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, tj. od 16 listopada 2007 r. do 24 września 2009 r., resort rolnictwa

zorganizował 108 spotkań z organizacjami rolniczymi, na których przedmiotem dyskusji były m. in. warunki funkcjonowania poszczególnych branż, rynków rolnych, sytuacja dochodowa rolników, system ubezpieczeń społecznych w rolnictwie, prywatyzacja zasobu nieruchomości rolnych Skarbu Państwa, przegląd Wspólnej Polityki Rolnej, wykorzystanie środków unijnych, kredytowanie rolnictwa, rozwój rynku biopaliw. W spotkaniach, w miarę potrzeb, uczestniczyli przedstawiciele innych resortów i urzędów, w tym Ministra Finansów, Ministra Gospodarki, Ministra Środowiska, Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

W czasie rozmów ze wszystkimi organizacjami rolniczymi w dniu 11 marca 2009 r. przyjęto i uzgodniono zasadę cyklicznych moich spotkań z kolejnymi organizacjami rolniczymi. Ostatnie takie spotkanie odbyło się w dniu 21 października br. z Federacją Branżowych Związków Producentów Rolnych. W harmonogramie moich spotkań zaplanowane są kolejne spotkania, w których będą uczestniczyć przedstawiciele organizacji rolniczych.

Ponadto resort rolnictwa udziela wyczerpujących odpowiedzi na petycje, uchwały i wystąpienia organizacji rolniczych oraz wywiązuje się z obowiązku konsultowania z organizacjami rolniczymi projektów aktów prawnych.

Odnosnie postulatu wzmocnienia sektora spółdzielczości wiejskiej informuję, iż do podstawowych działań, jakie są podejmowane przez rząd, reprezentowany w tym zakresie przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, na rzecz poprawy sytuacji spółdzielni z sektora rolnego, należy zaliczyć inicjowanie zmian w ustawodawstwie krajowym oraz realizowanie przedsięwzięć o charakterze informacyjno-promocyjnym.

Obok projektowania nowych rozwiązań bezpośrednio w samej ustawie Prawo spółdzielcze, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi równoległe kładzie nacisk na tworzenie i rozwój grup producentów rolnych, tym bardziej, że jedna i druga tematyka jest ze sobą bezpośrednio związana (130 grup prowadzi działalność w formie spółdzielni, co stanowi 27% ogólnej liczby zarejestrowanych grup). Potwierdzeniem tej tezy jest ustawa z dnia 15 grudnia 2006 r. o zmianie ustawy o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw (Dz. U. z 2006 r. Nr 251, poz. 1847), która dodała art. 3a, umożliwiający spółdzielniom prowadzenie działalności jako grupa, jeżeli:

- 1) w jej skład wchodzi co najmniej 5 producentów jednego produktu lub grupy produktów, którzy spełniają wymagania określone w art. 2 ustawy o grupach,
- 2) jej przedmiot działalności jest zgodny z celami określonymi w art. 2 ustawy o grupach,

- 3) działa na podstawie aktu założycielskiego, który w stosunku do członków grupy wskazanych w pkt 1 spełnia wymagania określone w art. 4 ustawy o grupach,
- 4) jej przychody ze sprzedaży produktów lub grup produktów wytworzonych w gospodarstwach członków grupy wskazanych w pkt 1 stanowią więcej niż połowę przychodów spółdzielni ze sprzedaży tych produktów lub grup tych produktów,
- 5) określi, obowiązujące członków grupy wskazanych w pkt 1, zasady produkcji produktów lub grup produktów, w tym dotyczące ich jakości i ilości oraz sposoby przygotowania ich do sprzedaży.

Dobrym przykładem na funkcjonowanie tych przepisów w praktyce jest działalność grup producentów z województwa wielkopolskiego (w Golinie na bazie kółka rolniczego powstały 3 grupy producentów rolnych w formie spółdzielni) i opolskiego (10 spółdzielczych grup, w tym 9 produkujących ziarno zbóż i nasiona roślin oleistych), które w oparciu o nie, zarejestrowały się jako grupy producentów rolnych.

Spółdzielnie będące grupami producentów rolnych korzystają ze zwolnień podatkowych w postaci:

- 1) zwolnienia z podatku od dochodu, pochodzącego ze sprzedaży produktów lub grup produktów, dla których grupa została utworzona, wyprodukowanych w gospodarstwach jej członków – w części wydatkowanej na rzecz jej członków w roku podatkowym lub roku po nim następującym, przeznaczonej na zakup środków produkcji przekazanych członkom lub na ich szkolenie;
- 2) zwolnienia z podatku od nieruchomości całości budynków i budowli zajętych przez grupę, wykorzystywanych wyłącznie na prowadzenie działalności w zakresie sprzedaży produktów lub grup produktów wytworzonych w gospodarstwach członków grupy zgodnie z jej aktem założycielskim.

Ponadto zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz.U. z 2006 r. Nr 121, poz. 844 z późn. zm.) zwolnione są od podatku od nieruchomości budynki gospodarcze lub ich części:

- a) służące działalności leśnej lub rybackiej,
- b) położone na gruntach gospodarstw rolnych, służące wyłącznie działalności rolniczej,
- c) zajęte na prowadzenie działów specjalnych produkcji rolnej.

Natomiast zgodnie z przepisami art. 8 pkt 5 i 6 ww. ustawy zwolnione są z podatku od środków transportowych:

a) przyczepy i naczepy, które łącznie z pojazdem silnikowym posiadają dopuszczalną masę całkowitą od 7 ton i poniżej 12 ton związane wyłącznie z działalnością rolniczą prowadzoną przez podatnika podatku rolnego,

b) przyczepy i naczepy, które łącznie z pojazdem silnikowym posiadają dopuszczalną masę całkowitą równą lub wyższą niż 12 ton związane wyłącznie z działalnością rolniczą prowadzoną przez podatnika podatku rolnego.

Stosownie do przepisów ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych podatnikami podatku od nieruchomości oraz podatku od środków transportowych są osoby fizyczne, osoby prawne, jednostki organizacyjne, w tym spółki nieposiadające osobowości prawnej, będące właścicielami nieruchomości lub obiektów budowlanych, posiadaczami samoistnymi nieruchomości lub obiektów budowlanych, użytkownikami wieczystymi gruntów a organem podatkowym właściwym w sprawach podatku od nieruchomości oraz podatku od środków transportowych jest wójt (burmistrz, prezydent miasta) właściwy ze względu na miejsce położenia gruntów.

Wójt (burmistrz, prezydent miasta) zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60 ze zm.) - art. 67a § 1, na wniosek podatnika, w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem podatnika lub interesem publicznym, może:

- 1) odroczyć termin płatności podatku lub rozłożyć zapłatę podatku na raty;
- 2) odroczyć lub rozłożyć na raty zapłatę zaległości podatkowej wraz z odsetkami za zwłokę;
- 3) umorzyć w całości lub w części zaległości podatkowe, odsetki za zwłokę lub opłatę prolongacyjną.

Umorzenie zaległości podatkowej powoduje również umorzenie odsetek za zwłokę w całości lub w takiej części, w jakiej została umorzona zaległość podatkowa.

W świetle obowiązujących przepisów prawa Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi nie ma możliwości wpływu na podejmowane przez wójta decyzje, w zakresie ustalania wymiaru podatku lub zastosowania ulg albo umorzeń zobowiązań podatkowych. Od decyzji przysługuje stronie odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem organu, który wydał decyzję.

Spółdzielnie zarejestrowane jako grupy producentów rolnych mogą korzystać z linii kredytowej nGP z dopłatami Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa na realizację inwestycji w rolnictwie i przetwórstwie produktów rolnych. Kredyt może zostać przeznaczony na sfinansowanie inwestycji:

- 1) dla potrzeb działalności prowadzonej przez grupę producentów rolnych, w zakresie produktu, dla którego została utworzona grupa oraz pod warunkiem, że inwestycje te będą służyć członkom grupy,
- 2) w przetwórstwie produktów rolnych dla potrzeb działalności prowadzonej przez grupę, w zakresie produktu, dla którego grupa została utworzona oraz pod warunkiem, że inwestycje te będą służyć jej członkom.

Najczęściej jest to budowa lub remont budynków i budowli, ich zakup, jak też wyposażenia, maszyn i urządzeń oraz wydatki ogólne z nimi związane.

Wysokość kredytu nie może przekroczyć 16 mln zł. Jego oprocentowanie jest zmienne i nie może wynosić więcej niż 1,5 stopy redyskontowej weksli przyjmowanych od banków do redyskonta przez NBP w stosunku rocznym. Należne bankowi odsetki płacone przez:

- 1) kredytobiorcę – w wysokości 0,25 powyższego oprocentowania, nie mniej jednak niż 2%,
- 2) Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa – w pozostałej części.

Wysokość pomocy Agencji nie może przekroczyć 50% kwoty udzielonego kredytu. Kredyt może zostać udzielony maksymalnie na 15 lat. Karencja w jego spłacie nie może przekroczyć 3 lat. Inwestycja może być realizowana przy udziale tylko jednej linii kredytowej z dopłatami Agencji.

Ustawą z dnia 25 lipca 2008 r. o zmianie ustawy Prawo spółdzielcze (Dz. U. Nr 163, poz. 1014) obniżono z dziesięciu do pięciu liczbę osób fizycznych, które mogą założyć spółdzielnię w celu zorganizowania się w grupę producentów rolnych lub we wstępnie uznaną grupę producentów owoców i warzyw oraz uznaną organizację producentów owoców i warzyw. Minimalna liczba członków spółdzielni produkcji rolnej i grup producentów prowadzonych w formie spółdzielni może wynosić pięć osób fizycznych, a jeżeli jest ich nie więcej niż dziesięć, wówczas nie trzeba powoływać rady nadzorczej.

Spółdzielnie prowadzące działalność w zakresie produkcji rolnej, jako osoby prawne, chcąc kupić nowy sprzęt w postaci maszyn i urządzeń, wykorzystując na ten cel wspólnotowe środki pomocowe, mogą skorzystać z dwóch działań w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 – „Modernizacja gospodarstw rolnych” oraz „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw”, jeżeli świadczą usługi na rzecz innych podmiotów. Ponadto jeżeli zajmują się przetwórstwem, mogą wnioskować o środki w ramach działania „Zwiększanie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej”.

Obecnie w resorcie rolnictwa dobiegają końca uzgodnienia projektu zmiany rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi określającego warunki i tryb przyznawania pomocy

finansowej w ramach działania „Zwiększanie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej” objętej Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. Zakłada się w nim, że:

- 1) grupy producentów rolnych, wstępnie uznane grupy oraz uznane organizacje producentów owoców i warzyw,
- 2) podmioty prowadzące działalność w zakresie przetwarzania produktów rolnych będące spółkami lub spółdzielniami, w których grupy dysponują bezpośrednio wszystkimi głosami będą mogły składać wnioski o przyznanie pomocy po upływie 14 dni od dnia poinformowania przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) o możliwości ich składania w danym roku. Inne podmioty niż grupy producentów będą mogły składać takie wnioski po upływie 42 dni.

W Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi trwają również prace nad projektem zmiany ustawy o uruchamianiu środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej przeznaczonych na finansowanie Wspólnej Polityki Rolnej. Przewiduje się, że w pierwszym roku działalności grupy producentów rolnych będą mogły na wniosek otrzymać środki z ARiMR, jako wyprzedzające finansowanie przyszłej pomocy. Środki będą wypłacane na podstawie umowy do wysokości nie wyższej niż 50 tys. zł. Wniosek będzie składany w oddziale regionalnym ARiMR w terminie 30 dni od dnia, w którym decyzja o przyznaniu pomocy stała się ostateczna. W przypadku pozostawienia wniosku bez rozpatrzenia albo odmowy zawarcia umowy, grupie będzie przysługiwać skarga do sądu administracyjnego.

Planowane jest rozpoczęcie prac nad projektem ustawy o zmianie ustawy Prawo spółdzielcze, który oprócz zmian w przepisach ogólnych dotyczących wszystkich spółdzielni, przewiduje również dodanie nowego rozdziału w przepisach szczególnych, poświęconego spółdzielniom rolników.

Do przedsięwzięć o charakterze informacyjno-promocyjnym trzeba zaliczyć odbywające się od kilku lat liczne spotkania z rolnikami na terenie całego kraju, prowadzone przez pracowników Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, poświęcone głównie tworzeniu grup producentów rolnych, gdzie m. in. wskazuje się na możliwość utworzenia grupy na bazie już istniejących spółdzielni na podstawie art. 3a ustawy o grupach producentów rolnych, a także założenia spółdzielni przez 5 osób fizycznych w celu zorganizowania się w grupę producentów rolnych lub we wstępnie uznaną grupę producentów owoców i warzyw oraz uznaną organizację producentów owoców i warzyw.

Wydany został także biuletyn pt. „Promocja tworzenia grup producentów rolnych”, który jest aktualizowany dwa razy w roku, nakręcono również film pt. „Razem”, poświęcony promowaniu zakładania takich grup, materiały te są rozdawane na spotkaniach z rolnikami.

Przedstawiciele resortu rolnictwa biorą również udział w targach, konferencjach i spotkaniach o zasięgu krajowym i lokalnym dotyczących rolniczych branż i sektorów. Ponadto resort rolnictwa wspólnie z przedstawicielami środowiska rolniczego poszukuje rozwiązań konkretnych problemów o charakterze ogólnopolskim. Przykładem może być powołany przeze mnie Zespół do spraw przeglądu regulacji prawnych dotyczących grup producentów rolnych i ich związków oraz spółdzielczości rolniczej. W wyniku jego prac powstały następujące propozycje zmian w krajowym prawodawstwie:

1. Przyspieszenie zwrotu podatku VAT do 14 dni tak, jak w przypadku gospodarstw rolników indywidualnych. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi zgłosiło propozycję zmiany ustawy o podatku od towarów i usług. Zdaniem Ministerstwa Finansów obecnie nie ma możliwości wprowadzenia takiej zmiany, ponieważ 14-dniowy termin uniemożliwiłby organom podatkowym weryfikację rozliczeń. Ministerstwo Finansów zwraca uwagę, że z dniem 1 grudnia 2008 r. ujednolicony został termin zwrotu rozliczenia różnicy podatku i wynosi 60 dni. Na wniosek podatnika termin ten może być skrócony do 25 dni. Niezależnie od powyższego stanowiska Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi będzie podtrzymywać wprowadzenie tej zmiany.
2. Rozszerzenie zakresu kredytu nGP o możliwość przeznaczenia go na wykup udziałów i wejścia kapitałowe do przedsiębiorstw.
3. Złagodzenie warunków gwarancji i poręczeń udzielanych przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.
4. Wyodrębnienie nowego rozdziału w ustawie Prawo spółdzielcze, poświęconego spółdzielniom rolników.
5. Wprowadzenie mechanizmu wyprzedzającego finansowania dla grup producentów rolnych.

W kwestii postulatu niewprowadzania dodatkowych obciążeń dla ubezpieczonych w KRUS, posiadających gospodarstwa typowo rolnicze do 50 ha informuję, że na podstawie przepisów ustawy z dnia 24 kwietnia 2009 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2009 r. Nr 79, poz. 667), od 1 października br., wprowadzone zostały zmiany, zgodnie z którymi rolnicy prowadzący działalność rolniczą na dużą skalę, tj. prowadzący gospodarstwa rolne o obszarze użytków rolnych przekraczającym 50 ha przeliczeniowych, będą opłacać „dodatkową” zróżnicowaną składkę na ubezpieczenie

emerytalno-rentowe, w zależności od wielkości gospodarstwa rolnego. Bez zmian pozostanie wysokość stawki podstawowej, wynoszącej dla wszystkich ubezpieczonych – bez względu na wielkość gospodarstwa rolnego – 10% emerytury podstawowej miesięcznie.

Należy zatem podkreślić, że przedmiotowe zmiany nie dotyczą rolników prowadzących działalność rolniczą w gospodarstwach o powierzchni do 50 ha przeliczeniowych, co jest zgodne z przedstawionymi postulatami.

Obecnie trwają prace nad reformą systemu ubezpieczenia społecznego rolników w ramach międzyresortowego zespołu powołanego przez Prezesa Rady Ministrów. Nie wykluczone, że w wyniku tych prac zostanie zaproponowany nowy system opłacania składek i nowy sposób naliczania świadczeń z ubezpieczenia społecznego rolników. Opracowanie założeń do zmian legislacyjnych w zakresie ubezpieczenia społecznego rolników pod koniec br. zapowiada harmonogram prac Rządu na II półrocze 2009 r. Następnie założenia do zmian w ustawie o ubezpieczeniu społecznym rolników zostaną poddane w całości publicznej debacie. Na podstawie zebranych opinii do założeń będzie możliwe wypracowanie ostatecznego dokumentu, który posłuży do przygotowania projektu zmian w ustawie o ubezpieczeniu społecznym rolników.

W oświadczeniu Pana Senatora poruszona została również kwestia rosnących cen na środki do produkcji rolnej i cen płodów rolnych, które nie pokrywają kosztów produkcji. W zakresie cen płodów rolnych w odniesieniu do rynku zbóż informuję, że zasadnicze znaczenie dla kształtowania sytuacji na krajowym rynku zbóż mają światowe i unijne szacunki zbiorów zbóż oraz zapotrzebowanie. Prognozy Międzynarodowej Rady Zbożowej (IGC) z 27 sierpnia 2009 r. pokazują, że na świecie w roku gospodarczym 2009/2010 zostanie zebranych 1,748 mld ton zbóż (1,792 mld ton w 2008 r.). Zużycie zbóż ogółem sięgnie 1,741 mld ton i będzie niższe od zbiorów o 7 mln ton. Z uwagi na zrównoważenie popytu i podaży zapasy utrzymają się na dość wysokim poziomie 354 mln ton. Według prognoz IGC z końca sierpnia br. w roku gospodarczym 2009/2010 w krajach Unii Europejskiej zostanie zebranych 284,6 mln ton zbóż, zużycie zbóż osiągnie poziom 274,6 mln ton. Wysoki poziom produkcji przy niewielkim wzroście zużycia zbóż pozwoli utrzymać zapasy unijne na wysokim poziomie tj. około 34 mln ton.

Według przedwynikowego szacunku GUS (z 23 września 2009 r.) w Polsce tegoroczne zbiory zbóż ogółem szacuje się na 29,7 mln ton. tj. o 7,2% wyżej od zbiorów w 2008 r. Powierzchnia uprawy zbóż ogółem wyniosła 8,6 mln ha i była mniejsza od ubiegłorocznej o 0,2%. Plony oszacowano na 34,6 dt/ha tj. 7,5% wyżej niż w 2008 r.

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy przewiduje, że w roku gospodarczym 2009/2010 zużycie zbóż może wynieść około 26,3 mln ton. Wykorzystanie ziarna na pasze zmniejszy się o 1,2% i osiągnie poziom 16,4 mln t. Zakłada się również niewielkie zmniejszenie (do 5,2 mln t) zużycia zbóż na cele konsumpcyjne, a także ograniczenie zapotrzebowania na ziarno do siewu. Natomiast spodziewany jest wzrost zużycia przemysłowego (w tym również na biopaliwa) do 1,9 mln t. Przy zrównoważonym poziomie importu oraz eksportu, krajowe zapasy zbóż w roku gospodarczym 2009/2010 mogą kształtować się na poziomie około 2,9-3,5 mln ton.

Poziom cen zbóż w Polsce kształtowany jest m.in. poprzez sytuację popytowo-podażową na świecie oraz w Unii Europejskiej. W okresie 14–20 września br. ceny pszenicy konsumpcyjnej wahały się w granicach od 97 do 146 euro/t, pszenicy paszowej osiągały poziom od 83 do 128 euro/t, dla jęczmienia paszowego cena kształtowała się na poziomie od 72 do 127 euro/t, kukurydza w tym czasie kosztowała od 86 do 142 euro/t.

Wg danych Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej (ZSRIR) Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi w dniach 21-27 września br. w wiodących przedsiębiorstwach prowadzących skup, przeciętne ceny kształtowały się następująco:

- pszenica konsumpcyjna - 497 zł/t,
- żyto konsumpcyjne - 257 zł/t,
- jęczmień konsumpcyjny - 371 zł/t
- kukurydza - 472 zł/t.

Z informacji Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej gromadzonych przez resort rolnictwa wynika, że w lipcu br. skup zbóż ogółem wyniósł 387,6 tys. ton (o około 35,7 tys. ton mniej niż w lipcu 2008 r.). W sierpniu br. skupiono łącznie 783,3 tys. ton zbóż (tj. o 17,7 tys. ton więcej niż w analogicznym okresie roku ubiegłego). Podobnie jak w poprzednich sezonach decydujący wpływ na wielkość skupu będzie miał poziom cen, kształtowany relacją między popytem a podażą.

Mając na uwadze istotny wzrost kosztów produkcji zbóż przy jednoczesnym obniżeniu cen rynkowych wystąpiłem z wnioskiem na posiedzeniu Rady Ministrów UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa, które odbyło się w dniu 28 października 2008 r. o przygotowanie analizy kosztów produkcji zbóż oraz rozważenie możliwości podniesienia ceny interwencyjnej co najmniej do wysokości średnich kosztów ich produkcji.

W bieżącym sezonie wystąpiła sytuacja kryzysowa na rynkach niektórych owoców kierowanych do przetwórstwa. Przedsiębiorstwa przetwarzające owoce oferowały bardzo

niskie ceny za truskawki, wiśnie oraz aronię. Niskie ceny uzyskiwane przez producentów za swój produkt występują obecnie również na rynku jabłek, gdzie zgodnie z opiniami ekspertów, w ostatnich latach występuje relatywnie wysoki poziom produkcji.

Na rynku owoców i warzyw zarówno w tym roku, jak i w latach poprzednich występują wspólne i specyficzne przyczyny pojawienia się sytuacji kryzysowych. Do przyczyn wspólnych należą:

- 1) niedostosowanie skali produkcji ww. owoców do popytu zgłaszanego przez przemysł przetwórczy;
- 2) rozdrobniona struktura wielkości gospodarstw rolnych, w których produkowane są te owoce, co niekorzystnie wpływa na efektywność ekonomiczną tych podmiotów oraz ich pozycję w negocjacjach z podmiotami reprezentującymi skonsolidowane przetwórstwo;
- 3) niewielki stopień zorganizowania takich gospodarstw w grupach i organizacjach producentów owoców i warzyw;
- 4) brak integracji pionowej w handlu produktami ogrodnictwa (brak powiązań kapitałowych pomiędzy producentami i przetwórcami oraz brak kontraktacji w tych relacjach);
- 5) rosnące koszty siły roboczej, zwłaszcza, gdy mamy do czynienia ze zbiorem ręcznym owoców.

Należy podkreślić, że w wyniku akcesji Polski do UE w dniu 1 maja 2004 r. sektor owoców i warzyw objęty został tzw. wspólną organizacją rynków rolnych (w tym m.in. rynku owoców i warzyw), określoną stosownymi aktami prawnymi Unii Europejskiej. Aktualnie podstawą prawną uregulowań m.in. dla sektora owoców i warzyw jest rozporządzenie Rady (WE) nr 1234/2007 z dnia 22 października 2007 r. ustanawiające wspólną organizację rynków rolnych oraz przepisy szczegółowe dotyczące niektórych produktów rolnych. W przepisach tego rozporządzenia Rada ustanowiła szereg rozwiązań, które mogą być stosowane w odniesieniu do poszczególnych rynków rolnych we Wspólnocie.

Jednocześnie, zgodnie z art. 180 ww. rozporządzenia, do produkcji oraz handlu m.in. owocami i warzywami oraz ich przetworami, mają zastosowanie przepisy art. 87, 88 oraz 89 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, dotyczące pomocy przyznawanej przez państwa członkowskie.

W myśl przepisu art. 87 ust. 1 państwo członkowskie nie ma możliwości ingerowania w poziom cen na rynkach rolnych, w sposób inny niż zgodny z odpowiednimi przepisami wspólnotowymi. Zatem także Polska, jako kraj członkowski ma bardzo ograniczone możliwości w zakresie ustanowienia i stosowania, wykraczających poza wspólnotowe,

indywidualnych rozwiązań, mających na celu wsparcie rynkowe dla producentów w większości sektorów rolnych (takich jak np. wielokrotnie postulowane ceny minimalne, skup interwencyjny czy ochrona rynku przed zewnętrznym importem).

Niemniej jednak państwa członkowskie mogą w jak najszerszym zakresie wdrażać i wykorzystywać uregulowania przewidziane ww. wspólną organizacją rynków rolnych określoną rozporządzeniem Rady (WE) nr 1234/2007. Podobnie Polska, która wdrożyła wszystkie (także fakultatywne) uregulowania przewidziane dla sektora owoców i warzyw w ramach wspólnej organizacji ryków rolnych.

Wyżej wymienione uregulowania wspólnotowe polegają w szczególności na wspieraniu działań mających na celu koncentrację podaży po stronie producentów owoców i warzyw, a w konsekwencji wzmocnieniu pozycji rynkowej tych producentów. Biorąc pod uwagę fakt, że głównym problemem, jaki dotyczy całego sektora produkcji owoców i warzyw, jest rozdrobniona struktura produkcji rolnej, zdaniem resortu rolnictwa rozwiązania, jakie aktualnie funkcjonują w ramach uregulowań wspólnotowych, powinny zapobiegać występowaniu sytuacji kryzysowych, a w długiej perspektywie skutecznie przyczynią się do ich wyeliminowania.

Zważywszy, że rozdrobniona struktura na rynku owoców i warzyw skutkuje niedostosowaniem skali produkcji do popytu, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi podjęło działania na rzecz koncentracji podaży na poziomie producentów. Działania podejmowane przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi mają na celu umożliwienie jak najszerszego wsparcia dla podmiotów reprezentujących interesy producentów, które uzyskały status grup lub organizacji producentów owoców i warzyw. Podmioty te dzięki prowadzonym badaniom rynkowym dysponują o wiele szerszym dostępem do informacji nt. rynku niż indywidualne gospodarstwa rolne. Jednostki takie mogą zatem efektywnie wpływać na planowaną przez swoich członków produkcję, tak aby dostosować ją do popytu, zarówno pod względem ilości, jak i jakości. Jednocześnie koncentrując dużą podaż stają się atrakcyjnymi partnerami dla zakładów przetwórczych koncentrujących duży popyt. W takich relacjach grupy i organizacje mają realny wpływ na poziom cen, które uzyskują za dostarczane do przetwórstwa produkty. Podmioty te posiadając osobowość prawną mogą być stroną w kontraktach zawieranych bezpośrednio z zakładami przetwórczymi.

Rolnicy, którzy planują w długiej perspektywie zajmować się towarową produkcją owoców i warzyw, zdając sobie sprawę ze słabej pozycji rynkowej pojedynczych gospodarstw, dostrzegają zalety zrzeszania się w tego rodzaju podmiotach. Dziś na rynku owoców

i warzyw funkcjonuje 137 grup producentów owoców i warzyw oraz 15 organizacji producentów.

W celu stymulowania procesu powstawania grup i organizacji producentów owoców i warzyw, przepisy wspólnotowe przewidują poniżej opisane formy wsparcia.

I. Wsparcie dla wstępnie uznanych grup producentów owoców i warzyw:

Są dwa rodzaje pomocy dostępne dla grup producentów:

- wsparcie na założenie i funkcjonowanie grupy producentów, które wynosi odpowiednio: 10%, 10%, 8%, 6%, 4% rocznej wartości produkcji sprzedanej przez grupę, w kolejnych latach realizacji planu dochodzenia do uznania z zachowaniem limitu 100 000 euro rocznie (stawka tego wsparcia jest zredukowana o 50%, dla wsparcia kalkulowanego od wartości produkcji sprzedanej, o którą przekroczono równowartość 1 000 000 euro);
- wsparcie na pokrycie części kwalifikowanych kosztów inwestycji (od 55 do 75%) realizowanych w ramach planów dochodzenia do uznania (w Polsce wsparcie to określono na najwyższym dopuszczalnym prawodawstwem wspólnotowym poziomie tj. 75%).

Zgodnie ze stosownymi przepisami krajowymi inwestycje realizowane z udziałem tego wsparcia to m.in. budynki i budowle oraz maszyny i urządzenia służące do magazynowania, sortowania, mycia, przygotowania do sprzedaży (np. pakowania), a także transportu owoców i warzyw.

Po zakończeniu realizacji planu dochodzenia do uznania grupa producentów musi przekształcić się w organizację producentów. W przeciwnym wypadku wiąże się to z koniecznością zwrotu 100% uzyskanego przez grupę wsparcia.

II. Wsparcie dla uznanych organizacji producentów owoców i warzyw:

Organizacje producentów mają zgodnie z założeniami wspólnej organizacji rynku owoców i warzyw stać się docelowo podstawowym filarem funkcjonowania rynku owoców i warzyw. Podmioty te zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami wspólnotowymi, muszą zapewniać realizację szeregu celów na rzecz swoich członków, m.in. działać w ich imieniu i na ich rzecz, zwłaszcza z punktu widzenia ich ekonomicznego interesu. Ponadto podmioty te muszą zapewniać swoim członkom środki techniczne niezbędne do zbioru, magazynowania, pakowania oraz sprzedaży ich produktów, a także wsparcie techniczne w zakresie prośrodowiskowych praktyk uprawy.

Pomoc przyznawana tym podmiotom, jeśli realizują one program operacyjny, może wynosić 4,1% wartości produkcji sprzedanej przez daną organizację producentów. Pułap ten może zostać zwiększony do 4,6%, jeśli organizacja realizuje środki zarządzania kryzysowego.

Wsparcie to jest ograniczone do:

- 60% założonego przez organizację funduszu operacyjnego;
- 50% faktycznie poniesionych w ramach programu operacyjnego kosztów.

Do dnia 16 września 2009 r. z pomocy na dofinansowanie funduszu operacyjnego z tytułu realizacji programu operacyjnego skorzystały 4 uznane organizacje producentów, dla których przyznano pomoc finansową w wysokości 4 820,6 tys. zł.

W tym samym czasie 102 grupy producentów otrzymały pomoc finansową. Ogółem wypłacono, 345 365 170,74 zł, w tym na pomoc finansową na koszty administracyjne 39 269 809,02 zł i na pomoc finansową na pokrycie części kwalifikowanych kosztów inwestycji 306 095 361,72 zł.

Jedną z kategorii determinujących cenę jest popyt. Pomimo faktu, iż znaczna część wyprodukowanych w Polsce owoców i warzyw świeżych oraz ich przetworów jest kierowana na eksport, skala popytu na produkowane w Polsce owoce i warzywa jest w dużym stopniu uzależniona od konsumpcji na rynku krajowym. W Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi przygotowano szereg rozwiązań, które docelowo mają pomóc m.in. sektorowi owoców i warzyw w realizacji działań o charakterze promującym spożycie tych produktów, a w rezultacie zwiększenie na nie popytu. Jednym z nich jest rozwiązanie mające na celu podniesienie świadomości konsumentów o polskich produktach rolno – spożywczych, które uregulowano ustawą z dnia 22 maja 2009 r. o funduszach promocji produktów rolno-spożywczych (Dz. U. Nr 97, poz. 799), która weszła w życie w dniu 1 lipca 2009 r. Na podstawie tej ustawy został utworzony m.in. Fundusz Promocji Owoców i Warzyw. Ze środków zgromadzonych na Funduszu Promocji Owoców i Warzyw możliwe jest finansowanie określonych działań mających na celu m.in. promocję spożycia poszczególnych produktów. Ustawa zakreśla jedynie pole działań, natomiast ustalenie konkretnych zadań realizowanych ze środków funduszy promocji należeć będzie do tzw. komisji zarządzających. W skład komisji powołanej do zarządzania ww. funduszem będą wchodzić przedstawiciele poszczególnych branż (po 4 przedstawiciele producentów i przetwórców oraz 1 przedstawiciel izb rolniczych). Komisja, o której mowa określać będzie zadania mieszczące się w zakresie celów i działań określonych w ustawie.

Kolejnym rozwiązaniem wdrożonym przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi jest realizacja programu „Owoce w szkole” w roku szkolnym 2009/2010 w oparciu o przepisy opublikowanego w dniu 14 sierpnia br. *rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 sierpnia 2009 r. w sprawie realizacji przez Agencję Rynku Rolnego zadań związanych z wdrożeniem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej programu „Owoce w szkole” w roku szkolnym,*

2009/2010. Program ustanowiony na podstawie przepisów wspólnotowych oraz ww. rozporządzenia Rady Ministrów ma na celu wykreowanie wśród dzieci zdrowych nawyków żywieniowych polegających na wzbogaceniu ich diety o owoce i warzywa. Wyniki przeprowadzonych badań naukowych potwierdzają tezę, iż wykreowanie tego rodzaju nawyków u osób w młodym wieku będzie skutkowało tym, że osoby te, jako dorosłe, będą stosowały dietę, w której owoce i warzywa będą miały optymalny udział. Aktualnie w Polsce średni poziom spożycia owoców i warzyw świeżych w przeliczeniu na jednego mieszkańca należy do najniższych w Unii Europejskiej, co oznacza, że jest duży potencjał do zwiększenia popytu na te produkty. Program jest adresowany do dzieci w klasach 1-3 szkół podstawowych. Dzieciom udostępniane będą bezpłatnie: jabłka, gruszki, truskawki, marchew, ogórki, papryka oraz soki owocowe i warzywne. Program został przygotowany na rok szkolny 2009/2010, ale zakłada się, że będzie on kontynuowany także w kolejnych latach.

Należy także podkreślić, iż do 31 grudnia 2011 r. przyznawana jest przejściowa pomoc obszarowa producentom truskawek oraz malin, które dostarczane są do przetworzenia. Jest ona przyznawana jedynie w odniesieniu do obszarów, których produkcja objęta jest umową z zatwierdzonymi podmiotami skupującymi i przetwórcami owoców miękkich (zgodnie z listą ogłoszoną w Dz. U. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 marca 2009 r., Nr 3, poz. 43). Rolnicy mogą otrzymywać maksymalnie 400 euro do 1 hektara uprawy malin i truskawek z czego 230 euro pochodzi z budżetu UE, natomiast 170 euro z budżetu krajowego. Płatność może być wypłacana jedynie w odniesieniu do maksymalnych krajowych powierzchni gwarantowanych, które dla Polski ustanowiono w wysokości 48 000 ha.

Należy także nadmienić, że 17 kwietnia 2007 r. weszło w życie rozporządzenie Rady (WE) nr 407/2007 nakładające ostateczne cło antydumpingowe na import truskawek niegotowanych lub gotowanych na parze lub w wodzie, mrożonych, z dodatkiem lub bez dodatku cukru lub innego środka słodzącego z Chińskiej Republiki Ludowej. Cło antydumpingowe obowiązuje przez okres pięciu lat od daty wejścia w życie powyższego rozporządzenia.

Według Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowego Instytutu Badawczego na rynku środków produkcji dla rolnictwa w sierpniu br. dominowały obniżki cen, które dotyczyły przede wszystkim nawozów mineralnych oraz w mniejszym stopniu materiałów budowlanych i bezpośrednich nośników energii. Spadek cen nawozów mineralnych jest następstwem globalnego spadku popytu na nawozy w warunkach rosnącej podaży oraz spadku opłacalności produkcji roślinnej. W sierpniu br. ceny nawozów mineralnych zostały obniżone o 2,6%. Najbardziej potaniały nawozy azotowe: saletrzak

o 3,8%, mocznik o 3,5%, a fosforan amonu o 2,7%. W sierpniu br. zahamowany został wzrost cen soli potasowej. Od początku roku nawozy mineralne potaniały o 8,0%, w tym najbardziej obniżono ceny fosforanu amonu o 22,4% i mocznika o 14,3%. Podrożała natomiast sól potasowa o 14,3%. Mimo to w sierpniu znacząco pogorszyły się relacje cen nawozów do cen zbóż pod wpływem spadków cen zbóż.

Od początku roku pestycydy podrożały o 7,9%, głównie dzięki wzrostom cen Dithane o 51,3%, Dursban o 11,5% oraz Actara o 20,6%.

Na spadek średnich cen bezpośrednich nośników energii wpłynęły taniejące paliwa ropopochodne. Ceny nośników energii w sierpniu br. zostały obniżone średnio o 0,4%. Najbardziej obniżono cenę oleju napędowego o 2,6% oraz benzyn o 2,2%. Podrożał natomiast węgiel kamienny o 0,9% oraz olej opałowy o 0,4%. Od początku roku bezpośrednio nośniki energii zdrożały średnio o 1,4%. Najbardziej podniesiono ceny benzyn o 22,7% oraz energii elektrycznej o 11,5%. Potaniał koks opałowy o 18,8%.

Ustabilizowały się ceny na rynku maszyn rolniczych. Średni wzrost ich cen w sierpniu br. wyniósł 0,1%. Podrożały kultywatory ciągnikowe o 1,3%, a potaniały pługi o 0,9% i kombajny zbożowe o 0,8%. Od początku roku maszyny rolnicze podrożały średnio o 3,4%.

Według Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowego Instytutu Badawczego spadki cen produktów rolnych wpłynęły na dalsze pogorszenie relacji cen środków produkcji do cen pszenicy i trzody chlewnej.

Należy także podkreślić, iż sytuacja na rynku rolnym od dłuższego czasu pod względem poziomu cen jest bardzo zróżnicowana. Zarówno wielkość produkcji rolnej, jak i ceny nie kształtują się tylko pod wpływem czynników krajowych, ale uzależnione są również od sytuacji cenowej w całej Unii Europejskiej. W ostatnich dwóch latach, po raz pierwszy tak wyraźnie, można zaobserwować wpływ na nasze rolnictwo sytuacji na świecie. Z tego powodu w 2007 r. były wysokie ceny zbóż, czy mleka. W 2008 r. na świecie zmniejszyły się ceny tych produktów i w Polsce również. Jednocześnie nastąpił, zarówno w kraju, jak i na świecie wzrost cen środków do produkcji rolnej, spowodowany głównie wzrostem cen surowców i nośników energii. Wynikiem wymienionych powyżej procesów były i mogą być niesatysfakcjonujące producentów ceny skupu produktów rolnych. Ponadto na rynek krajowy w bieżącym roku wpływ ma także niekorzystna sytuacja na światowym rynku finansowym oraz związana z tym recesja gospodarcza w skali światowej, której skutki wpływają również na gospodarkę polską. Odpływ kapitału z rynków żywnościowych oraz spowolnienie

gospodarki światowej powodują zmniejszenie zapotrzebowania na żywność, co przekłada się również na spadek cen produktów rolniczych.

Z poważaniem

Z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
PODSEKRETARZ STANU

Anna Janużyca

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów
Departament Spraw Parlamentarnych